

Sprawozdanie z działalności Rady Kongresu Polaków IX kadencji.
Pod obrady X ZO KP, dnia 12.4. 2008

1. WPROWADZENIE	2
2. SZKOLNICTWO	3
2.MEDIA	4
GŁOS LUDU I JEGO OSŁONA WYDAWNICZA	4
Księgarnia polska	5
4. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNO-POLITYCZNA	6
<u>KOMISJA NARODOWOŚCIOWA POWSTAŁA RÓWNIEŻ PRZY URZĘDZIE WOJEWÓDZTWA MORAWSKOŚLĄSKIEGO W OSTRAWIE. CZŁONKÓW WYBRANO JEDNAK Z KLUCZA POLITYCZNEGO. POLACY W NIM MAJĄ TYLKO JEDNEGO PRZEDSTAWICIELA, CO NALEŻY OCENIAĆ NIEZADOWALAJĄCO.</u>	7
5. OŚRODEK DOKUMENTACYJNY W LATACH 2005-2008	9
7. ŹRÓDŁA FINANSOWE	10

1. Wprowadzenie

IX Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków w RC odbyło się w Czeskim Cieszynie, w Domu Kultury Strzelnica, dnia 2. 4. 2005. Na Zgromadzeniu Ogólnym KP wybrano dziewięcioosobową Radę, która tego dnia z pośród siebie wybrała Józefa Szymeczka na prezesa KP i Tadeusza Wantułę na wiceprezesa KP.

Po Zgromadzeniu Ogólnym KP Rada spotkała się 11 kwietnia 2005 i na wstępie dokonała podziału zadań pomiędzy poszczególnych członków Rady KP.

1. Józef Szymeczek – prezes KP, odpowiedzialny za kontrolę działalności Kancelarii KP, współpraca ze środowiskami polonijnymi w świecie, reprezentacja KP wobec władz centralnych i samorządowych.
2. Tadeusz Wantuła – wiceprezes KP, kontakty z organizacjami centralnymi polskimi i czeskimi. Na wniosek nauczycieli przejął kierowanie pracami Komisji Szkolnej KP.
3. Wawrzyniec Fójcik – pierwotnie objął przewodnictwo Komisji Szkolnej KP, po 3 miesiącach zrezygnował.
4. Dariusz Branny – sprawy legislacyjne, kontakty z FUEN (Europejska Federacja Organizacji Mniejszościowych) oraz prowadzenie komisji, której celem było przeprowadzenie analizy i optymalizacji struktur KP.
5. Roman Kaszper – prowadzenie Kancelarii KP, prace administracyjno-menedżerskie oraz optymalizacja struktur KP.
6. Bohdan Małysz – sprawy młodzieżowe, opracowywanie materiałów internetowych, sprawy wprowadzania standardów europejskich. Razem z Jakubem Kawulokiem reprezentował Kongres Polaków w RC na światowym zlocie młodzieży w Hannoverze. Z powodów osobistych (przeprowadzka do Krakowa) zrezygnował z pracy w Radzie KP.
7. Bronisław Walicki – członek Rady KP po rezygnacji B. Małysza. Odpowiedzialny za sprawy wprowadzania standardów europejskich (szczególnie podwójne nazewnictwo).
8. Rudolf Moliński – rzecznik prasowy KP i sprawy kulturalne.
9. Marek Słowiacek – odpowiedzialny za prowadzenie i osłonę wydawniczą gazety Głosu Ludu.
10. Władysław Adamiec – kontakty z Polonią praską i kontakty z organami centralnymi w Pradze.

Kancelaria KP

Wszelkie zadania, ustalenia wykonywała i pełny serwis administracyjny członkom Rady KP zapewniała Kancelaria KP. W ubiegłej kadencji w Kongresie na pełny etat zatrudnione były trzy osoby:

mgr Roman Kaszper – szef Kancelarii KP

mgr Aneta Roszka – sekretariat KP

mgr Marian Steffek – Ośrodek Dokumentacyjny KP

Kancelaria KP wykonywała nie tylko zadania Rady KP, ale służyła wszystkim organizacjom, zrzeszonym w Kongresie. Siedziba Kancelarii KP znajduje się w Czeskim Cieszynie przy ulicy Komeńskiego 4, w lewym skrzydle Średniej Szkoły Rolniczej. Tutaj mają swoje siedziby i inne organizacje polskie, które bez opłat za wynajem wykorzystują pomieszczenia lokalowe Kongresu Polaków w RC. Dzięki uzyskanym finansom inwestycyjnym ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” przebiegła rekonstrukcja wnętrza, wymiana drzwi oraz ogrzewania nie tylko Kancelarii, ale również redakcji Głosu Ludu. W tym miejscu chcielibyśmy podziękować zwłaszcza Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska” za hojne wsparcie. Środki te zostały dobrze zagospodarowane i służą społeczeństwu polskiemu na Zaolziu. Kancelaria KP odpowiadała również za realizację projektów.

2. Szkolnictwo

Jednym z priorytetów Kongresu Polaków w RC IX kadencji była troska o szkolnictwo polskie na Zaolziu.

Zaraz po Zgromadzeniu Ogólnym KP powołana została Komisja Szkolna, w ramach której pracowali: **Wantuła Tadeusz – przewodniczący, Dawid Barbara, Folwarczny Stanisław, Herman Krystyna, Kufa Irena (zmieniła ją Marta Kmet’), Rakowska Małgorzata, Szymeczek Józef, Wania Elżbieta, Worek Kazimierz.**

Naczelnym zadaniem Komisji Szkolnej KP było monitorowanie wszystkich ruchów państwa czeskiego, prowadzonych w kierunku szkolnictwa polskiego. Komisja nie tylko biernie obserwowała działalność Ministerstwa Szkolnictwa RC lecz aktywnie przedstawiała różne wnioski z propozycjami zmian ustawy szkolnej. Szczególnie wiele czasu poświęcono kwestii dofinansowania wyjątków, udzielanych przez gminy w wypadku niespełnienia limitów ilości uczniów w klasach. Komisja Szkolna zabiegała, by koszty związane z udzieleniem wyjątków ponosiło państwo, a nie jak dotąd poszczególne gminy. Przy wsparciu posła Rudolfa Kufy, sprawę udało się przeforsować w Sejmie RC, niestety Senat RC nie przyjął proponowanych poprawek i wrócił do ponownego rozpatrzenia wniosku.

Od paru lat organizacją rekrutacji na studia do Polski zajmuje się Konsulat Generalny RP w Ostrawie wraz z Komisją Szkolną KP i Kancelarią KP. Polska każdorocznie oferuje 25 miejsc stypendialnych Rządu RP. Od paru lat jednak zauważalny jest spadek zainteresowaniem możliwością studiowania w Polsce. Zapewne jednym z powodów były problemy związane z uznawaniem dyplomów uzyskanych na polskich uczelniach wyższych. Sprawa ta jednak została po interwencjach Kongresu Polaków w RC pozytywnie załatwiona, podpisano (16 stycznia 2006) stosowną umowę między Rządami Polski i Czech, nic więc już nie stoi na przeszkodzie, by z tytułu naukowego mógł w Czechach korzystać również absolwent polskich uniwersytetów i politechnik. Kolejnymi powodami spadku zainteresowania studiami w Polsce mogą być: skomplikowana procedura administracyjna, większe możliwości wyboru studiów, łatwiejsza możliwość ubiegania się o indeks czeskiej uczelni, ale przede wszystkim notorycznie późny termin naboru na studia w Ojczyźnie. A szkoda, bowiem nic nie zastąpi możliwości studiowania w języku macierzystym, w atmosferze polskiej kultury duchowej, a na dodatek ze szczodrym stypendium Rządu RP.

Komisja Szkolna KP i Rada Przedstawicieli KP parokrotnie interweniowała w sprawie niezadowolającego systemu przydzielania stypendium Fundacji Semper Polonia. Dlatego też po konsultacjach z władzami Fundacji Semper Polonia i Konsulatem Generalnym RP w Ostrawie zdecydowano o powołaniu Komisji ds. opiniowania wniosków kandydatów do stypendium Fundacji Semper Polonia. Komisja ta ma za zadanie ocenianie prawdziwości załączników o działalności kandydatów na rzecz społeczności polskiej w RC. Po raz pierwszy spotkała się 18 lutego 2008. W skład komisji wchodzi przedstawiciele: Gimnazjum, PZKO, SA”J”, Klubu Stypendystów Fundacji Semper Polonia, Harcerstwa Polskiego w RC, Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w RC i inni. Należy żywić nadzieję, że praca komisji nie pójdzie na marne i będzie wykorzystana w ostatecznej decyzji władz Fundacji Semper Polonia w Warszawie.

Do najbardziej palących spraw Komisji Szkolnej jednak należała i nadal należy sprawa groźby zamknięcia szkoły w Trzyńcu Tarasie.

Rada Miasta Trzyńca przyjęła w dniu 27.2.2007 uchwałę o połączeniu szkół polskich w Trzyńcu z terminem realizacji od 1.9.2007. Rodzice pisemnie upoważnili Kongresu Polaków do reprezentowania ich interesu wobec miasta. Mając na uwadze powagę sprawy, zadaniem tym zajęli się osobiście prezes KP Józef Szymeczek a szczególnie wiceprezes KP i przewodniczący Komisji Szkolnej KP Tadeusz Wantuła.

Komisja Szkolna i Rada KP próbowała wynegocjować, by decyzję odłożono w czasie do czasu obniżenia liczby uczniów poniżej limitów. Miasto prezentowało swój pogląd, nie chciało prowadzić dialogu, twierdząc, że nie ma o czym dyskutować, gdyż decyzja już zapadła. W tej sytuacji Rada Kongresu Polaków w RC podała wniosek do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC o zbadanie poprawności legislacyjnej uchwały Rady Miasta Trzyniec. Zarzuciliśmy naruszenie ustawy o szkolnictwie, polegające na tym, że limity niezbędne do funkcjonowania mniejszościowej szkoły są spełnione oraz naruszenie ustawy o prawach mniejszości narodowych, ponieważ przedstawiciele polskiej mniejszości nie mieli możliwości wynegocjowania warunków połączenia szkół. Po różnych interwencjach (sprawą zajęły się również następujące instytucje: Rada Rządu RC ds. Mniejszości Narodowych, Ministerstwo Szkolnictwa RC, Konsulat Generalny RP w Ostrawie, Kancelaria Premiera RP, EUWP, Komisja ds. Mniejszości Narodowych przy Urzędzie Wojewódzkim, Rzecznik Praw Obywatelskich), Miasto w czerwcu 2007 roku przeformułowało swoją poprzednią uchwałę w sprawie szkoły. Poprawka niby formalna, owszem przedłużająca funkcjonowanie szkoły co najmniej o jeden rok, a w dodatku proces łączenia szkół uważała za sprawę otwartą. Sprawą zainteresowały się media nie tylko w Czechach również w Polsce. Na temat szkoły wypowiedzieli się premierzy Polski i Czech. Po spotkaniu premierów sytuacja wokół szkoły się chwilowo uspokoiła. Aczkolwiek zdania zainteresowanych stron były nadal diametralnie różne obie strony zdawały sobie sprawę, że decydujące będą zapisy do klas pierwszych na rok 2008/2009. Kongres Polaków w RC starał się zorganizować kampanię zachęcającą rodziców do zapisywania dzieci do polskich szkół.

Zapisy nie wypadły jednak pomyślnie. Do pierwszej klasy zapisało się tylko 8 dzieci. Zapewne swoją rolę odegrała również negatywna kampania prowadzona na łamach regionalnej prasy czeskiej. Na wiosnę 2008 roku po raz kolejny swoje niezadowolenie z niepewną sytuacją wokół istnienia szkoły wyrazili rodzice. Działająca z upoważnienia rodziców grupa robocza złożyła w trzynieckim Urzędzie Miejskim kompromisowy projekt rozwiązania tego problemu, który był uprzednio przekonsultowany z odpowiednimi organami trzynieckiego Ratusza. Do Kongresu Polaków w RC, którego przedstawiciel był jednym z sygnatariuszy projektu do końca marca nie dotarła żadna reakcja miasta. I choć sprawa jest po dzień dzisiejszy otwarta, pragnę w tym miejscu gorąco podziękować za osobiste zaangażowanie i niezmierny wysiłek, jaki włożył Tadeusz Wantuła w sprawę ratowania szkoły.

Ostatnią wielką inicjatywą ustępującej Komisji Szkolnej KP było sprowadzenie 24 tablic interaktywnych, służących w multimedialnej edukacji w szkołach polskich na Zaolziu. Ogromna w tym zasługa obecnego Konsula Generalnego RP w Ostrawie Jerzego Kronholda, który sprawnie pilotował finansowanie i realizację naszego projektu.

2. Media

Głos Ludu i jego osłona wydawnicza

Następnym bardzo ważnym zadaniem Kongresu Polaków w RC jest wydawanie gazety Głosu Ludu. Głos Ludu jest zarządzany przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością POL-PRESS, której stuprocentowym właścicielem jest Kongres Polaków w RC. Przez cały okres minionej kadencji funkcję pełnomocnika firmy Pol-press pełnił Marek Słowiacek. Zadania pełnomocnika kontrolowała Rada Nadzorcza firmy Pol-press, która pierwotnie pracowała w składzie: Jan Brych, Jadwiga Karolczyk i Rafał Zawadzki. Od jesieni 2007 roku Jadwigę Karolczyk zastąpił Mariusz Zawadzki. Rada Nadzorcza regularnie kontrolowała działalność gospodarczą firmy, a wyniki udostępniała Radzie KP. Na barkach pełnomocnika leżała cała odpowiedzialność za osłonę wydawniczą oraz finansową gazety. Zadanie to nie jest łatwe ze względu na fakt, iż dotacja państwowa wynosi przeciętnie 50% kosztów wydawania gazety. Resztę środków musiał zyskać pełnomocnik firmy z innych źródeł. Jak widać zadanie udawało się za co należą się podziękowania i podziw. Na początku kadencji były problemy z wydawaniem gazety, w związku z nieprzychylnym stanowiskiem kontroli Urzędu Skarbowego, który znalazł domniemane błędy w wykorzystywaniu dotacji Ministerstwa Kultury w latach prezesury Wawrzyńca Fójcika. Po serii interwencji tłumaczeń i szczegółowych informacji Kongresu Polaków w RC, decyzja o zwróceniu dotacji została cofnięta. Bardzo krytyczna sytuacja została pomyślnie rozwiązana dzięki pomocy

senatora RC Igora Petrova, dzięki wsparciu firmy Walmark, Jana Modera oraz skutecznym działaniom Tadeusza Wantuły i prezesa KP.

Od tego czasu nie ma żadnych problemów z wydawaniem gazety, co więcej można optymistycznie stwierdzić, że Kongres Polaków w RC otrzymuje każdorocznie wyższe dotacje na wydawanie gazety. To cieszyło, zarazem Rada KP zdawała sobie sprawę z tego, że za wysokością dotacji powinna iść wzrastająca jakość gazety. Dlatego też sprawa udoskonalenia nie tylko treści, ale również szaty graficznej powracała na kolejne posiedzenia Rady KP. Zostały opracowane profesjonalne analizy artykułów i szaty graficznej. Redaktor Naczelna wraz z zespołem opracowała nową koncepcję wydawania gazety i szaty graficznej. Dla potrzeb gazety firma Pol-press kupiła samochód, po przejściowym okresie powrócono do kolorowych zdjęć w sobotnich numerach gazety, obecnie wszystkie wydania są kolorowe. W chwili obecnej realizację gazety zapewnia 7 redaktorów piszących, 2 redaktorów technicznych i jedna sekretarka. Redaktorem naczelnym w latach 2005-2008 była Beata Schönwald.

Przedstawiciele KP, którzy pracują w radach i komisjach rządowych wraz z innymi mniejszościami apelują do władz czeskich o podwyższenie puli dotacyjnej na wydawanie prasy mniejszościowej. Jest to poważny problem i widać np. po zanikających tytułach prasy mniejszościowej (dotyczyło również Kuriera Praskiego), że sytuacja finansowa gazet jest poważnym problemem. Wspomnieć również trzeba, że problemy Harcerstwa Polskiego w RC doprowadziły jego władze do zwrócenia się do Kongresu Polaków w RC z prośbą o możliwość kontynuacji wydawania gazetki dla harcerzy i zuchów czyli Naszej Gazetki. Dlatego też od 1.1.2008 Naszą Gazetkę wydaje Kongres Polaków w RC.

TVC – Polskie Wiadomości i TVP Katowice – program Zaolzie

Dzięki staraniom Kongresu Polaków w RC od 2003 roku w programie pierwszym Telewizji Czeskiej, w ramach wiadomości regionalnych mamy możliwość raz w tygodniu oglądać Polskie Wiadomości. W przeciągu ostatniej kadencji doszło do zmiany koncepcji TVC, która między innymi skróciła czas antenowy z 5 minut na 4 oraz zmieniła dzień emitowania wiadomości z czwartku na piątek. W myśl Uchwały ostatniego ZO KP, która zobowiązała Radę KP do działań na rzecz co najmniej zachowania status quo w TVC, Rada KP wyraziła niezadowolenie z poczynionymi krokami TVC. Doszło do wymiany poglądów, z których wynikało, że nowa koncepcja jest wyrazem kompleksowych zmian w TVC, a nie przejawem złej woli. Chociaż możemy czuć tu pewne niezadowolenie, ogólnie trzeba stwierdzić, że współpraca z Telewizją Czeską a szczególnie życzliwe nastawienie dyrektora studia TVC w Ostrawie Ilji Racka do spraw polskich należy do chlubnych kart stosunków czesko-polskich. Podziękowania ślemy również w kierunku Renaty Bilan i jej ekipy, która dla nas co tydzień przygotowuje wspomnianą audycję telewizyjną.

Cieszy nas również fakt istnienia programu *Zaolzie*, który emituje TVP Katowice. Repryza programu emitowana jest również przez TVP Polonia. To, że istnieje taki program, który wiernie odzwierciedla nie tylko bogatą działalność Polaków w RC, ale również przedstawia ich problemy jest naszym atutem, że Polska i świat Polonii o nas nie zapomina. Rada KP śledziła działania TVP zwłaszcza kiedy szerzyły się pogłoski o możliwości zniesienia programu. Trzeba w tym miejscu więc podziękować dyrekcji TVP Katowice oraz TVP Polonia. Dziękujemy również panu Mirosławowi Sokołowi, jego asysentowi Michałowi Duczyńskiemu za realizację programu *Zaolzie*.

Apelujemy do Szanownych Delegatów Zgromadzenia Ogólnymi KP, by zarówno z polskimi jak i czeskimi producentami programów telewizyjnych utrzymywali stały kontakt oraz podawali informacje o imprezach polskich, odbywających się w Państwa gminach. Tylko w ten sposób zostanie zachowany wysoki poziom audycji.

Księgarnia polska

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem w dziedzinie medialnej było utrzymywanie polskiej księgarni w Czeskim Cieszynie. Księgarnia może istnieć tylko dzięki trójstronnej współpracy: Kongresu Polaków w RC, który jest właścicielem lokali, sieci księgarskiej Matras, która dostarcza książki oraz

ogromnemu zaangażowaniu pp. Danuty i Zenona Wirthów, którzy księgarnię prowadzą. Można tu kupić świeżą polską prasę, publikacje książkowe. Z usług księgarni korzystają szkoły polskie i polskie biblioteki publiczne. Takie działania przyniosły owoc w postaci wyróżnienia biblioteki gminnej w Nydku, której Prezydent RC nadał tytuł *Biblioteka Roku 2005* w swej kategorii. Księgarnia jest bardzo dobrze zaopatrzona i jako ambasador polskiej kultury czytelniczej przynosi chlubę polskiej książce w RC.

Drugą inicjatywą odświeżania księgozbiorów w szkołach i przedszkolach, pilotowaną przez Kongres Polaków była każdoroczna akcja pn. *Książki dla Zaolzia*. Promotorem i realizatorem tej akcji jest Tomasz Sypniewski z Bydgoszczy, który każdorocznie zgromadził znaczne środki sponsorskie w celu zakupu nowych, wartościowych i atrakcyjnych dla dzieci książek. Każda dostawa książek przy pomocy Stowarzyszenia Przyjaciół Polskiej Książki na czele z p. prezes Heleną Legowicz i pracownikami Biblioteki Regionalnej w Karwinie zostaje rozprowadzona do placówek szkolnych. Za lata 2005-2007 pierwsza dostawa trafiła do bibliotek gminnych, druga do bibliotek szkolnych a ostatnia do przedszkoli polskich. W sumie chodziło o kilka tysięcy woluminów.

W ten sposób realizowana była uchwała zobowiązująca RKP do działań umożliwiających bezpośredni kontakt z prasą i książką polską.

4. Działalność społeczno-polityczna

Najwyższą platformą polityczną, gdzie mogą przedstawiać swoje potrzeby, postulaty i załatwiać problemy, które mniejszości narodowe w RC, to Rada Rządu RC ds. Mniejszości Narodowych RC. Wcześniejszych członków Józefa Szymeczka (prezes KP), Władysława Adamca (Praga) oraz Rudolfa Molińskiego (PZKO) zmienili: Tadeusz Wantuła (wiceprezes KP), Michał Chrzastowski (Praga), Władysław Niedoba (PZKO). Przy Urzędzie tym istnieją jeszcze komisje: Komisja Rady Rządu RC ds. współpracy z organami samorządowymi, Komisja Rady Rządu RC ds. polityki dotacyjnej i Komisja Rady Rządu RC ds. prasy i telewizji.

Do pierwszoplanowych działań Kongresu Polaków w RC oraz przedstawicieli polskich w Radzie i innych komisjach rządowych była Ratyfikacja Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych. Od listopada 1992 była w Radzie Europy Karta Europejska otwarta do podpisu. Rząd republiki swym rozporządzeniem nr 1029 z dnia 16.10.2000 wyraził zgodę z przyjęciem tego dokumentu, po czym 9.11.2000 Republika Czeska podpisała ten dokument z uwarunkowaniem ratyfikacji. Proces ratyfikacyjny został zakończony 19 kwietnia 2006 przyjęciem przez Sejm RC a dopiero 15 listopada 2006 ratyfikowany dokument został przekazany sekretarzowi generalnemu Rady Europy. Karta miała ułatwić możliwość wprowadzenia dwujęzyczności w gminach zaolziańskich, w których żyją Polacy. W tym celu przeprowadzono poprawki w ustawie o gminach. W myśl tej ustawy dwujęzyczne napisy mogą być wprowadzone w gminach, gdzie żyje więcej niż 10% obywateli danej narodowości innej niż czeskiej (w tym wypadku polskiej), ale tylko pod warunkiem, że organizacje polskie wystąpią same z takim wnioskiem. Brak przepisów wykonawczych i niespójność poszczególnych nawiązujących ustaw (naprz. ruchu drogowego) powodują rozbieżność między teorią i praktyką. Państwo czeskie nie jest w stanie wymusić na gminach, by respektowały to, do czego się państwo zobowiązało.

Komisje ds. mniejszości narodowych i sprawy podwójnego nazewnictwa

Ustawa o gminach nr 128/2000 umożliwia w gminach, w których żyje więcej niż 10% obywateli innej niż czeskiej narodowości powołać do życia przy organach samorządu gminnego Komisje ds. mniejszości narodowych. W 2004 roku komisje założone zostały w ok. 80 miejscowościach w RC. W przypadku Polaków jest ich 31. W myśl tej ustawy Rada gminy ma wybrać przewodniczącego komisji i określić ilość członków. Członków mianować mogą organizacje mniejszościowe. Taka jest teoria. W praktyce Rady gminne w większości wypadków same nominowały członków komisji, często bez konsultacji z organizacjami mniejszościowymi. W niektórych wypadkach nominacje organizacji polskich zostały odrzucone (Gnojnik i inne), w innych wypadkach osoby nominowane były naciskane przez władzę gminną i musiały swe kandydatury wycofać. W wypadku Gnojnika Kongres Polaków w RC żądał

interwencji u Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC. To jednak odmówiło poparcia stanowiska Kongresu, tłumacząc, że nie może ingerować w sprawy wewnętrzne wioski. Państwo nie może, albo nie chce wyegzekwować tego, do czego się zobowiązało. Inna sytuacja nastąpiła w Trzyńcu, gdzie co prawda po ogromnym nacisku Polaków zostali przyjęci do komisji przedstawiciele miejscowych organizacji polskich, ale miasto zaraz poszerzyło komisję i dobrało kolejnych przedstawicieli innych narodowości. Doszło tak do sytuacji, że w 11 członkowej komisji Polacy, którzy stanowią 18 procent obywateli całego Trzyńca, mają tylko 4 przedstawicieli. Natomiast Grecy (0,7 proc.) mają dwóch przedstawicieli, Słowacy (3,8 proc.) również dwóch, Romowie (0,1) jednego. Przewodniczącym jest członek Rady Miasta narodowości czeskiej. By osłabić polskie wpływy nominowano do komisji również Wietnamczyka, przy czym narodowość wietnamska nie jest uznawana w RC za mniejszość narodową. Chodzi tu o prowokację, demonstrację polityki złej woli wobec Polaków. Oczywiście są również przykłady dobrej pracy komisjach (Wędrynia, Bystrzyca, Czeski Cieszyn).

Komisja narodowościowa powstała również przy Urzędzie Województwa Morawskośląskiego w Ostrawie. Członków wybrano jednak z klucza politycznego. Polacy w nim mają tylko jednego przedstawiciela, co należy oceniać niezadowolająco.

Podwójne nazewnictwo

W myśl ustawy o gminach podwójne napisy (czesko-polskie) mają być wprowadzone w gminach, gdzie żyje więcej jak 10% obywateli polskiej narodowości, ale tylko pod warunkiem, że organizacje polskie wystąpią same z takim wnioskiem. Wniosek ten musi polecieć do realizacji Radzie Gminy Komisję ds. Mniejszości Narodowych. Nowe prawo opiera się o Europejską Kartę Języków Regionalnych lub Mniejszościowych.

Wprowadzanie podwójnego nazewnictwa znajduje się w wioskach w różnych fazach. Naprzykład w Czeskim Cieszynie złożono wniosek, komisja poleciła go a Rada przystąpiła stopniowo do realizacji. Koszty mają zostać zwrócone, państwo przekazuje na ten cel rocznie 5 mln koron. Inna sytuacja jest w gminach typu Gnojnik czy Piotrowice, gdzie wykonano wszystkie potrzebne procedury, ale Rada Gminy odmówiła realizacji dwujęzyczności w myśl ustawy o gminach, a sama zaprowadziła własne porządki: umieszczono dwujęzyczny napis ale tylko na bibliotece a odmówiono umieścić go na tablicy wjazdowej i innych miejscach.

Państwo nie prowadzi żadnej oświaty w tej materii. Nie przyznaje się publicznie do tego, że zobowiązało się do realizacji standardów europejskich. Media komercyjne przedstawiają wprowadzanie dwujęzyczności jako szowinistyczne wymysły miejscowych Polaków. Media, z małymi wyjątkami, prowadzą politykę niechęci wobec Polaków. Tej propagandzie ulegają i niektórzy Polacy w myśl hasła: „*Głównie, że żyjemy w spokoju z Czechami*” i rezygnują ze swych praw. Nieuświadomieni Polacy wstydzą się, że ich przedstawiciele w ogóle czegoś chcą.

W tym miejscu należy wyrazić podziękowania Bronisławowi Walickiemu, który sprawy wprowadzanie podwójnego nazewnictwa monitoruje od wielu lat. On w tym również Rada KP na łamach prasy apelowała do Polaków, by korzystali ze swojego prawa i używali języka polskiego w urzędach i miejscach publicznych.

Kongres Polaków w RC zorganizował wiele spotkań i posiedzeń z różnymi politykami i komisjami, które interesują się sprawami mniejszościowymi, inicjowała dyskusje nad nowymi możliwościami po przystąpieniu RP i RC do Unii Europejskiej...

Były między innymi następujące:

1. Trzy spotkania z Komisją ds. Mniejszości Narodowych przy morawskośląskim Urzędzie Wojewódzkim – w czerwcu 2005 w siedzibie ZG PZKO

- we wrześniu 2005 w Trzyńcu

- w czerwcu 2007 roku wyjazdowe posiedzenie Komisji zorganizowane przez Kongres Polaków w RC.

2. Spotkania z ministrami kultury, szkolnictwa, eurodeputowanymi, posłami i senatorami:

Z tych najważniejszych wybieramy:

- Spotkanie z Jerzy Buzkiem, eurodeputowany do Parlamentu Europejskiego, styczeń 2006, grudzień 2007
- Spotkanie z przedstawicielami Kancelarii Prezydenta RP – październik 2006
- Spotkanie z Radą Miasta Czeskiego Cieszyna – styczeń 2007
- Spotkanie z Pawłem Kowalem – Sekretarz Stanu MSZ RP – czerwiec 2007
- Spotkanie z Miroslavą Němcovą, wiceprzewodniczący Sejmu RC – październik 2007
- Powitanie premiera RP Donalda Tuska – grudzień 2007
- Spotkania z kolejnymi ministrami szkolnictwa RC: Dana Kuchtová - czerwiec 2007, Pavel Liška – luty 2008.

3. **III Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy** – wrzesień 2007. Zaolzie reprezentowali: Józef Szymeczek, Tadeusz Wantuła, Helena Legowicz, Zygmunt Stopa, Rudolf Moliński. Nasi delegaci brali udział we wszystkich komisjach zjazdowych. Wspólną strategię ustalali na bieżąco. Podczas spotkań były zawsze poruszane problemy Polaków w Czechach, zwłaszcza co dotyczy majątków polskich, zmiany oficjalnej nazwy rzeki Olše na Olza, sprawy dwujęzyczności, podwyższenie puli dotacyjnej dla mniejszości, szkolnictwo itp.

Wybory

Uchwała ZO KP zobowiązała władze KP do podania Polakom wskazówek przedwyborczych. Kongres Polaków w RC włączył się również w kampanię wyborczą do Parlamentu RC oraz w wyborach komunalnych w roku 2006.

W uchwale Rady Przedstawicieli zostało zadeklarowane, by Polacy poszli do urn wyborczych i wybierali tych kandydatów, którzy mogą spełnić polskie nadzieje i interesy. W wyborach komunalnych doszło do trójstronnego porozumienia, że KP, PZKO i Coexistentia – Wspólnota w wyborach parlamentarnych będzie popierała listę Stowarzyszenie Niezależnych Kandydatów – Europejscy Demokraci (SNK-ED). Na miejscu czwartym listy figurował Tadeusz Wantuła, wiceprezes KP. Głosy preferencyjne wyniosły go na lidera listy, jednak ugrupowanie nie przekroczyło 5% progę wyborczego i nie dostało się do Parlamentu RC.

Działalność społeczno-kulturalna

1. Tacy Jesteśmy

Tacy Jesteśmy to długofalowy projekt, który ma za zadanie próbę podsumowania życia społeczno-kulturalnego mijającego roku oraz pokazać najciekawsze nowe inicjatywy, wyraźne osobowości oraz nieprzeciętne inicjatywy, które są dowodem, jak bogate jest życie Polaków w Czechach. Punktem kulminacyjnym jest koncert galowy Tacy Jesteśmy, na którym zostają przedstawione nominacje na nagrodę Złoty Jestem. Koncert Galowy uświetnili również goście z Polski (m.in. Stanisław Sojka, Robert Janowski czy Grupa MoCarta). Sądzimy, że jest to inicjatywa bardzo potrzebna dla naszego społeczeństwa, ale również dla społeczeństwa czeskiego, któremu pokazywane jest bogactwo, które przynosi nasza mniejszość w Czechach.

2. Perspektywa 21

Mając na uwadze wartość, jaką dla naszego społeczeństwa stanowi młodzież, Kancelaria KP stara organizować różne kursy i warsztaty młodzieżowe, które ogólnie organizowane są w ramach długofalowego projektu Perspektywa 21.

Najbardziej znane i z najdłuższą historią to warsztaty teatralno-filmowe, które tradycyjnie organizowane są w Koszarzyskach-Pasieczkach, przy współpracy z Bogdanie Kokotkiem, kierownikiem Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego.

Bez tego projektu nie można sobie wyobrazić stałej rubryki młodzieżowej w Głosie Ludu, jakimi są Pudło, PopArt.

Kolejnymi inicjatywami, które Kancelaria KP zorganizowała są popularne warsztaty fotograficzne, zorganizowane pierwszy raz w roku 2006 razem z Zaolziańskim Towarzystwem Fotograficznym. W roku 2008 odbędą się również pierwsze młodzieżowe warsztaty malarskie przy współpracy z Stowarzyszeniem Artystów Plastyków.

Oprócz tego staraliśmy się wysyłać naszą młodzież na różne wymiany międzynarodowe (najczęściej do Polski) w ramach programu europejskiego MŁODZIEŻ. Młodzieży z Zaolzia nie mogło brakować na wielkiej imprezie polonijnej Złot Orle Gniazdo, które co dwa lata odbywa się w Poznaniu czy na konferencjach młodzieżowych (Bolzano, Hanowerze itp.).

3. Działalność wydawnicza

Oprócz wydawanie gazety Głosu Ludu, Kongresowi Polaków w RC udało się zrealizować kilka doniosłych wydawnictw książkowych i innych. Były między nimi:

- a. *Anna Waclawik, Starczyn dukat* (widowiska do obrzędów i zwyczajów Śląska Cieszyńskiego).
- b. *Aniela Kupiec, Po naszymu, pieszo i na skrzydłach* – wydanie książki poetki.
- c. *Wilhelm Przeczek i Henryk Jasiczek* – wydanie dwóch płyt CD z wierszami poetów.
- d. *Kazimierz Kaszper, Ziola na kamieniu 2*.
- e. *Ondraszek Pan Łysej Góry* – wydanie edukacyjnego CD i DVD.
- f. *Małgorzata Michalska – Religijność na pograniczu. Polacy na Zaolziu*.
- g. *Józef Szymeczek – Augsburski Kościół Ewangelicki w chechosłowackiej części Śląska Cieszyńskiego w latach 1945-1950*.

4. Inne

- **Powołanie Klubu Stypendystów Fundacji Semper Polonia** – został on powołany w 2006 roku i kierują nim Roman Wałoszek i Tomasz Milerski. Na razie Klub nie ma swojej osobowości prawnej, dlatego też Kongres Polaków w RC patronuje i pomaga Klubowi w jego działalności. Dorywczo też pomaga niezależnemu **Klubowi Nieztejziemi**, który organizuje wymiany międzynarodowe w ramach projektu MŁODZIEŻ.

- **Kongres Polaków w RC** wspólnie z Śląskim Kościołem Ewangelickim inicjował zaprowadzenie nabożeństw polskich w Pradze. Inicjatywa ta cieszy się zainteresowaniem praskiej Polonii i jest kontynuowana do dnia dzisiejszego.

5. Ośrodek Dokumentacyjny w latach 2005-2008

Kilka uchwał ostatniego Zgromadzenia Ogólnego KP dotyczyło starań o zachowanie dziedzictwa kulturowego i pamięci historycznej oraz szeroko pojętej oświaty polskiej mniejszości. Wiele z tych zadań wykonywał Ośrodek Dokumentacyjny KP pod kierownictwem Mariana Steffka. Ośrodek służył badaczom, najczęściej odwiedzali go studenci, dziennikarze, fascynatorzy historii. Prowadził bardzo bogatą działalność wystawniczą oraz wydawniczą. Szczególny podziw świata naukowego wzbudza realizowany ze środków Unii Europejskiej wspólnie z Książnicą Cieszyńską projekt Bibliotheca Tessinensis. Celem projektu jest publikowanie najbardziej nośnych i trudnodostępnych źródeł historycznych. W latach 2005-2008 w serii tej wydane zostały tajne szyfrogramy dyplomacji polskiej, dotyczące Zaolzia z lat 1945-1949 oraz fundamentalne dzieło historii miasta Cieszyna oraz Śląska Cieszyńskiego napisana w pierwszej połowie 19 wieku, słynna kronika miasta Cieszyna Alojzego Kaufmanna. O wydanie tego dzieła historycy usiłowali przeszło 150 lat. W ten sposób wzrósł znacznie prestiż Ośrodka Dokumentacyjnego KP, czego dowodem są liczne pochlebne recenzje działalności naszej placówki w najprzedniejszych periodykach naukowych. Wyrazem tego może być wizyta światowej sławy historyka Normana Daviesa, który przybył na Zaolzie na zaproszenie prezesa KP w sierpniu 2005 roku. W ramach współpracy Kongresu Polaków w RC i PZKO od stycznia 2008 pracownik OD KP Marian Steffek objął opieką Archiwum Związkowe PZKO.

Dzięki inicjatywie młodego historyka Grzegorza Gąsiora Ośrodek Dokumentacyjny KP włączył się w realizację projektu *XX wiek na Zaolziu*. Projekt polega na odtwarzaniu historii Zaolzia za pomocą ustnej relacji świadków. W trakcie projektu zebrano ponad 60 relacji świadków, które przechowywane są w Ośrodku Dokumentacyjnym oraz siedzibie Fundacji Karta, pilotowym wynikiem było wydanie 53 numeru Karty, a wynikiem końcowym ma być publikacja albumowa *XX wiek na Zaolziu*.

W celu przybliżenia najnowszej historii Polski został przez Kancelarię KP projekt: *Poznajmy historię z IPN*, podczas którego studenci szkół średnich wysłuchali ciekawych wykładów nt. stanu wojennego w Polsce, Solidarności i innych. Wykładom towarzyszyła wielce ciekawa wystawa pt. „PRL tak daleko, tak blisko”.

Z tego miejsca należy wyrazić podziękowania Marianowi Steffkowi za uczciwą, systematyczną i godną podziwu pracę na rzecz naszego ośrodka.

7. Źródła finansowe

Finansowanie działalności Kongresu Polaków w RC składa się z dwu części:

- programów dotacyjnych na działalność Kongresu Polaków.
- z własnej działalności gospodarczej KP, zwłaszcza jeżeli chodzi o udzielanie różnorodnych usług, które pozwalają dofinansować działalność niedochodową.

W tym miejscu trzeba wspomnieć, że w roku 2006 Kongres Polaków w RC w ramach prywatyzacji mieszkań i pomieszczeń z funduszu miejskiego Czeskiego Cieszyna kupił dwa lokale, które teraz wynajmuje firmom, które prowadzą tam swoją działalność gospodarczą. Chodzi o sklepy na ul. Czapka 7 (Księgarnia Wirthów i fa Didamat plus). Z każdą z tych firm Kongres Polaków w RC podpisał umowę o wynajmie pomieszczeń. Dochody z wynajmów zasilają budżet i pomagają w realizacji działalności programowej Kongresu Polaków w RC. Dziękujemy bardzo Rudolfowi Molińskiemu za inicjatywę wykazaną w sprawie pozyskania sklepów.

Działalność gospodarcza Kongresu Polaków w RC w latach 2005-2007

ROK 2005

Dochody 11.304.327,29 Kcz

Wydatki 11.267.543,76 Kcz

Wynik gospodarowania 36.783,53 Kcz

ROK 2006

Dochody 12.012.170,36 Kcz

Wydatki 11.952.068,90 Kcz

Wynik gospodarowania 60.101,46 Kcz

ROK 2007

Dochody 12.148.411,47 Kcz

Wydatki 12.114.533,73 Kcz

Wynik gospodarowania 33.877,74 Kcz

Dotacje na projekty realizowane w latach 2005-2007 2005

Projekt	Dotacjodawca	CZK
Głos Ludu	Ministerstwo Kultury RC	4.850.000,00
Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w RC	Ministerstwo Kultury RC	280.000,00
Tacy Jesteśmy 2005	Ministerstwo Kultury RC	140.000,00
Perspektywa 21	Ministerstwo Kultury RC	170.000,00

Anna Waclawik – Starczyn dukat	Ministerstwo Kultury RC	50.000,00
Głos Ludu – konferencja naukowa	Województwo Morawskośląskie	53.000,00
Tacy Jesteśmy 2005	Miasto Czeski Cieszyn	15.000,00
Działalność KP na rzecz młodzieży oraz Kongres Polaków w RC w 2005	Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“	160.583,95
Inne		336.331,05
RAZEM:		5.910.915,00

2006

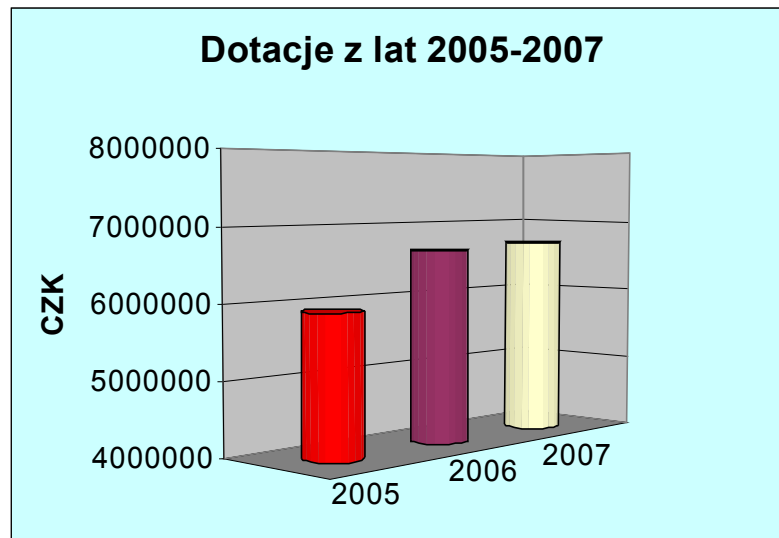
Projekt	Dotacjodawca	CZK
Głos Ludu	Ministerstwo Kultury RC	5.283.750,00
Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w RC	Ministerstwo Kultury RC	250.000,00
Tacy Jesteśmy 2006	Ministerstwo Kultury RC	190.000,00
Perspektywa 21	Ministerstwo Kultury RC	200.000,00
Kazimierz Kaszper – Zioła na kamieniu 2 – wydanie książki	Ministerstwo Kultury RC	40.000,00
Ondraszek – Pan Łysej Góry	Ministerstwo Szkolnictwa, Młodzieży i Kultury Fizycznej	200.000,00
Tacy Jesteśmy 2006	Województwo Morawskośląskie	85.000,00
Wilhelm Przeczek i Henryk Jasiczek - CD	Województwo Morawskośląskie	55.000,00
Tacy Jesteśmy 2006	Miasto Czeski Cieszyn	15.000,00
M. Michalska – Religijność na pograniczu – wydanie książki	Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“	55.865,92
Działalność na rzecz młodzieży oraz Kongres Polaków w RC	Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“	153.417,02
Film no borders	Program MŁODZIEŻ	46.668,00
Inne		73.332,96
RAZEM:		6.648.033,90

2007

Projekt	Dotacjodawca	CZK
Głos Ludu	Ministerstwo kultury RC	5.500.000,00
Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w RC	Ministerstwo kultury RC	250.000,00
Tacy Jesteśmy 2007	Ministerstwo kultury RC	220.000,00
Perspektywa 21	Ministerstwo kultury RC	200.000,00
Poznajmy historię z IPN	Ministerstwo Szkolnictwa, Młodzieży i Kultury Fizycznej	142.500,00
Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w RC	Województwo Morawskośląskie	74.500,00
Tacy Jesteśmy 2007	Miasto Czeski Cieszyn	20.000,00

Perspektywa 21	Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“	81.240,77
Kongres Polaków w RC w 2007	Stowarzyszenie „Wspólnota Polska“	132.938,23
Inne		85.077,78
RAZEM:		6.706.256,78

Graf dotacji otrzymanych na realizację projektów KP

Wymieniona działalność nie może obejść się bez pomocy finansowej dotacjodawców, sponsorów oraz dobroczyńców i wolontariuszy. Chcielibyśmy tą drogą podziękować:

1. Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska”
 2. Ministerstwu Kultury RC
 3. Ministerstwu Szkolnictwa, Młodzieży i Kultury Fizycznej RC
 4. Województwu Morawskośląskiemu
 5. Miastu Czeski Cieszyn
 6. Euroregionowi Śląsk Cieszyński-Těšínské Slezsko
 7. Fundacji Semper Polonia
 8. Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie
 9. oraz firmom: Walmark, Huta Trzyniecka, Refrasil, Karta Group, Fortissimo, Koeximpo i wielu innym.
- Dziękujemy!!!

Szanowni Zebrani, Rada KP IX kadencji czyniła maksymalne wysiłki, by realizować wszystkie punkty ostatniego zgromadzenia. Nie zawsze było to możliwe, niejednokrotnie czynniki zewnętrzne (zmiany ekip rządzących), przerywały rozpoczęte prace. Proponujemy, by sprawy, których nie udało się nam dokończyć, przeniesione zostały do uchwał dzisiejszego zebrania.

Czeski Cieszyn, 8. 4. 2008

Józef Szymeczek
Prezes KP